

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Illustratur illa sententia. Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

comprehendi. Quæ ratio in animabus quæ apud inferos detinentur, locum non habet: siquidem eæ omnes utramque mortem, & primam, & secundam iuberunt, atque adeo meritò mortuorum nomine cenferi debuerunt.

XIX. Atque hanc putamus esse germanam expositionem huius loci: non illã, quam quidam Recentiores tradiderunt, videlicet per mortuos sola corpora esse accipienda, & ideo nullam cœli mentionem factam esse, quod in cœlo nulla sint corpora, quæ debeant resurgere: cum omnia, quæ ibi reperiuntur, gloriosa sint,

Non sola corpora, sed animæ etiã mortuorum nomine intelliguntur.

& iam multò ante resurrexerint. Si enim corpora dumtaxat, per mortuos intellexit Ioannes, cur ait infernum quoque daturum mortuos suos, cum in inferno nulla sint corpora? Nam quod aiunt de corporibus Dathan, & Abiron, imò & Antichristi, & Pseudoprophete eius præcursoris, qui in sacris literis dicuntur à terra absorpti, & viuentes ad inferos descendisse, non est sensus, quodd viui in suis corporibus ad inferos vsque descenderint: sed quodd viui absorpti sint à terra, & ad aliquam eius profunditatẽ viui peruenierint: tum verò ibi obierint, & ibidem manserint eorũ corpora, animæ autem solæ ad infernum descenderint. Quod de

Dathan, & Abiron, & alij non viui ad inferos perueniunt. Abulens. Caiet.

Infernus, & mors missi in stagnum ignis Diabolus intelliguntur. D. August. Apoc. 1. 18.

Dathan, & Abiron sentit Abul. q. 18. in 16. c. Num. & Caiet. in eundem locum, ubi docet nihil aliud significari, quàm viuos esse sepeliendos, cum alij homines non viui, sed mortui sepeliuntur: idẽmque plane de Antichristo, & Pseudopropheta illo eius præcursore existimare oportet. Ex quo fit, ut cum dicitur infernus daturus esse mortuos suos, id non de corporibus, sed de animabus ibi detentis accipiendũ sit. Quod demum subiungitur: *Infernus, & mors missi sunt in stagnum ignis: & inferni, & mortis nomine significatur Diabolus, ut ait D. Aug. lib. 20. de Ciuit. c. 15. Et est communis expositio: id quodd nos etiã docuimus c. 1. huius operis ad illa verba: Habeo clauẽ mortis, & inferni.* Ratio verò, cur Diabolus iis nominibus censeatur, ea est, quam loco citato assertit August. quoniam scilicet mortis, & infernarum pœnarum auctor est. Itaque cum dicitur: *Infernus, & mors missi sunt in stagnum ignis:* periphralis est eius, quodd paulò ante dictum fuerat: *Diabolus, qui seducebat gentes, missus est in stagnum ignis, & sulphuris.* Porro postrema illa verba, quibus caput hoc difficillimum concluditur: *Et est mors secunda, & qui nõ inuentus est in libro vite scriptus, missus est in stagnum ignis:* non est, cur iterum explicemus, cum iam in superioribus eorum expositionem tradiderimus.

Illustratur illa sententia.

Libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vita.

SECTIO III.

I Explicato duabus sectionibus præcedentibus contextu, illa potissimùm sententia magis illustranda videbitur, quæ est de extremo iudicio: *Et libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vita, & indicati sunt mortui ex his, qui scripti erant in libris secundum opera ipsorum.* De iis enim, quæ ad persecutionem Antichristi, eiusque interitum, & damnationem pertinent, in nostro tractatu de Antichristo copiosè disseruimus. Reliqua verò iam magna ex parte aliis in locis huius operis illustrata reddidimus. Ut igitur paulò altius ordiamur, sciendũ est propter certam, exploratamque notitiam: quam Deus habet omnium actionũ humanarũ, iuxta illud Pl. 138. *Domine probasti me, & cognouisti me: tu cognouisti sessionem meam, & resurrectionem meam.* (id est, quãdo sedeo, quãdo etiã surgo.) *Intellexisti cogitationes meas de longe: semitam meam, & funiculum meum inuestigasti: & omnes vias meas præuidisti: dicitur habere librum in quo omnia: quæ à nobis tum benè, tum malè geruntur, simulque præmia bonis actionibus, supplicia sceleribus constituta continentur, qui*

Certa Dei cognitio de hominum actionibus liber monumenti, sine memoriis. Psal. 138. 1.

liber

liber appellatur Malac. 3. *liber monumenti. Tunc, inquit, locuti sunt timentes Dominum, unusquisque cum proximo suo: Et attendit Dominus, & auditur, & scriptus est liber monumenti coram eis timentibus Dominum, & cogitantibus nomen eius.* Quo loco per librum monumenti Lyran. Dion. Carth. Hugo Card. & alij Diuinam scientiam, & cognitionem accipiunt. Hebr. pro lib. monumenti est, ספר זכרון, id est, liber memoria, seu liber memorialis, idemque nomen est Esth. 6. cum rex Assuerus iussit sibi afferri historias, & annales priorum temporum. Habetur enim Hebr. ספר הזכרונות, hoc est, librum memorialium, historiarum, monumentorum. Et 2. Reg. 8. & 1. Paral. 18. Porro Iob filius Sarisa erat super exercitum, & Iosaphat filius Achilud à commentariis. Vbi est idem nomen Hebraicum, hoc est, vel cui annales conferberet, vel qui subditorum causas, & memorata Regia in memoriam reuocaret. Curabat enim, Rex equissimus, ne sibi subditorum causa, & merita, ac pro Republica exantlati labores pro oblivione excederent: eamque curam noluit esse subditorum, sed sibi peculiarem, & propriam pro Regali munere esse putavit: cuius exemplum secutus filius Salomon alium & ipse quendam sibi à commentariis designavit, 3. Reg. 4. Ita que more hominum dicitur Deus habere librum memorialem, in quo omnia describantur, ne aliquid unquam vel leuissimum possit excidere. De quo memoriali libro iniquitatem suam deleri postulabat Rex David, cum dicebat, Pl. 24. *Reminiscere miserationum tuarum Domine, & misericordiarum tuarum, quae à seculo sunt. Delicta iuuentutis meae, & ignorantiam meam ne memineris.* Quasi diceret: Miserationes, & misericordiae tuae dignae sunt, quae tantamquam praecelara, & te digna facinora, & res à te gestae illustrissimae in tuo memoriali libro describantur: non autem delicta iuuentutis meae, & ignorantiae meae. Quare dele iniquitates meas de memoriali tuo, nec earum ad puniendum recorderis.

Ad hoc eundem quoque librum spectavit, Iob. c. 31. *Quis mihi tribuat auditorem, ut desiderium meum audiat Omnipotens, & librum scribat ipse qui iudicat, ut in humero meo portem illum quasi coram me: Cuius loci ea communiter traditur sententia: Quis mihi tribuat aequum auditorem, iustumque rerum aestimatorem, ac iudicem, qui causam meam iudicaret, & librum ipse de meis omnibus rebus describeret: (seu, ut sonant Hebraea) meus aduersarius, seu, vir litis, & contentioni meae, ipse, inquam, qui mecum contendit, de meis rebus librum describeret: sanè usque ad eod. fido cause, & conscientiae testimonio, ut pro certo habeam, quod ille idem meus aduersarius innocetiam meam ingenuè testaretur, possemque eum ipsum librum, quem ipse de meis factis, rebusque gestis edgeret, palam, & publice humero gestare, videlicet omnibus spectabilem, atque conspicuum tanquam pulcherrimam coronam, & longe clarissimum testimonium probitatis. Iuxta quam expositionem non potuit sanè Iob lumentis innocentiam suam notare facere, quam cum vitae suae, morumque iudices vel ipsos aduersarios requisivit. Paulò aliter in hac eadem sententia verlatur Caser. iuxta veritatem Hebraicam, quae sic habet: *Eccè signum meum Sadaai* (vnum est ex decem Dei nominibus) *testificabitur mihi, & librum scripsit vir litium meum.* quasi diceret: Ad hoc cupio habere virum audientem me, ut nunc, quando in promptu adest Omnipotens ad subscribendum, liber, quem vir de lite mea scripsisset, testificaretur mihi subscriptus ab Omnipotente. *Eccè signum meum Sadaai*, id est, signator meus subscribendo est Sadaai, Deus omnia vincens: & liber litium meum testificabitur mihi tanquam subscriptus ab Omnipotente, meamque innocentiam tum praesentibus, cum posteris testatam faciet, dignusque erit, qui à me portetur humeris tanquam illustrissimum quoddam insignis victoriae monumentum. Altera quoque potest esse eiusdem loci expositio, ut nimirum Iob Deum rerum suarum auditorem desideret, & usque ad eod. causae fidat, ut eam Dei ipsius iudicio*

Malac. 16.
Lyran.
Dion. Carth.
Hugo Card.
Esth. 6. 1.
1. Reg. 8.
1. Paral. 18.
Regu de subditorum causis vigilat.
3. Reg. 4.
Ex hoc memoriali sua peccata deleri cupit David.
Psal. 24. 6.
Iob. 31.
Pra conscientie securitate suorum actuum librum vel ab aduersario describitur Iob.
Eum gestaret tanquam coronam.
Casert.
Altera eius loci expositio.

committere audeat, postulatque, ut ipsemet Deus, qui omnes iudicat, librum de rebus suis describat, quæ admodum de reliquis humanis actionibus facere consuevit. Quasi dicat: Ipsum Deum cupio habere causæ meæ auditorē, & iudicem, atque, ut in testimoniū veritatis librum ipse de meis rebus describat. Sperdo enim scire, ut is liber in maximam mihi cedat gloriam, & ornamentum singulare. Quibus verbis supponit Deum solere librum de hominum causis, rebusque scribere tanquam supremum iudicem, cuius est de omnibus fore sententiam.

III.

Ezech. 9. 2. Ezech. 9. 3. Gyltare Christus atramentarium describitur.

Illustre est ad idem confirmandum illud Ezech. 9. Cū Christus apparuit gerens atramentarium ad renes appensum, ut ea, quæ in urbe gerebantur, diligenter, & accuratè describeret, haud dubiè in libro aliquo, quæ simul afferebat, alio qui superuacaneum esset atramentarium. *Ezech. inquit, sex viri veniebant de via porta superioris, quæ respicit ad Aquilonem, & uniuscuiusque viri virgulus in manu eius (id est, securus, aut alia similia instrumenta ad occidendū.) Vir quoque vnus in medio eorū vestitus erat lineis, & atramentarium scriptoris ad renes eius: & steterunt iuxta altare, argum.* Quo loco per virum illū vestitū lineis cōmunis expositione Christum intelligit, qui tanquā supremus iudex apparuit sex illis viris habentibus securas, aliā uero cōcedendi instrumenta tanquā iustitia administris stipatus, gerebatque atramentarium scriptoris ad ea, quæ in ciuitate gerebantur, describenda, & in librū memoriale referenda. Eā enim scribendi curā noluit alteri cōmittere, sed sibi propriā assumere: quia ne minimū quidē volebat à veritate in scribendo discedere: id enim munus non tutò alijs cōmitti posse existimauit. Hanc expositionē secutus est D. Hieron. in com. super Ezech.

Nō alij eam curam committit. D. Hieron.

Habebat, inquit, atramentarium scriptoris ad renes suos, quo omnium peccata describeret, & sanctorum a peccatoribus numerū segregaret. Sex viri, iuxta altare stare dicuntur parati ad imperiū, vni cuiusque videris ibi non esse peccata dimissa, sententiæ Domini, & inconfessione eum subiacere cognoscant. Hæc ille. Cernis Hieron. putasse virum vestitum lineis gestasse etiam librum, in quo omnia peccata conscriberet, qui profecto vnus fuit ex multis illis libris, quos Ioannes hoc loco apertos fuisse commemorat.

IV.

Zachar. 5. Iudaorum in Messia persequendo commissæ peccata, & supplicia in membrana scripta Lyranus.

Similiter apud Zachariam cap. 5. habemus ostensum fuisse Prophetæ volumen quoddam volans, id est, membranam quandam, seu pellem pergamenam extensam. Etenim veteres olim scribere consueuerunt in membranulis, seu pellibus, quæ in vicem cōplicabantur, & inuoluebantur: vnde pro volumine est Hebraicè *megilla*, à radice *galal*, quæ significat inuoluere, & rotare. Vidit autem Zacharias hanc membranam non inuolutam, & complicatā, sed euolutam, & extensam, quam obrem potuit eius notare longitudinem, quā dicit fuisse viginū cubitorum, decem uero latitudinem. Quamquam uero Lyran. existimet in eo volumine descriptum fuisse supplicium Hebræis infligendum ante templi excidium, & captiuitatem Babylonicam propter peccata furti, & perurij, quorum in contextu hic mentio: tamen cum ea visio acciderit post reuersionem ex captiuitate Babylonica, probabilius est eam visionem ad peccata populi Iudaici post aduentū Messie spectare: fuisse que in eo volumine descripta, quæ populus in rege Messie persequendo, occidendoque grauissima suscepturus erat, simulque supplicium vltimæ huius captiuitatis pro illis diuinitus inferendum, quod quia paulò post necem Messie illatam infligendum erat, hoc est, quadraginta circiter annis post Christi obitum: idcirco volans quasi eum celeritate ueniens apparuit. Hoc igitur supposito sciendum est Symmachum pro volumine translulisse *κεφαλή*, quod nomen initium libri, vel vnum libri caput, vel ipsam, libri summam, & epitomen significat. Iuxta quam translationem mirum est, quod dicitur, habuisse latitudinem decem cubitorum, & viginū cubitorum longitudinem. Quantum enim putandum est fuisse

Symmach. Harum peccatorum, & libri ipsius magnitudo.

fuisse integrum librum: siquidem solum eius initium, vel vnum capitulum tantam latitudinem, longitudinemque continebat? Quam innumera etiam oportuit esse peccata, quae in summam, breuiariumque redacta volumina, tanta longitudo, latitudinisque complebat: Videlicet tanta, tamque innumera erant generis Hebraea scelera, ut infinitum quoddam volumen, & librum, in quo scriberetur, postularent, cuius nempe vel vnum capitulum tam latum, longumque esse oportuit. Profecto vel vnum illud nefarium, & impium facinus, quod in Christi nece admiserunt, non potuit breuiori volumine comprehendi.

Sed ut vniuersae, & generatim loquamur, quod eo loco de Iudaeis dicitur ad vniuersos homines accommodari potest. Tam multa enim peccata in omni genere suscipimus, ut non nisi in grandi quodam libro notari, describue possint, cuius vel ipsum initium, capitulumque vnum, tam multos, & latitudinis, & longitudinis cubitos requirant. Itaque, ut more nostro loquamur, opus habet Deus grandi quodam memoriali libro ad peccata hominum, non dico ad longum, & sigillatim describenda: sed tantum in breuem quandam summam, & epitomen redigenda. Audi, quid dicatur, *Osee 4. Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundauerunt, id est, instar fluminum extra ripas disfluerunt inundauerunt.* Imo de suis tantum peccatis dixit Dauid, *Psal. 39. Comprenderant me iniquitates meae, & non potui ut viderem: multiplicata sunt super capillos capitis mei.* E contrario tam pauca, & exigua sunt hominum opera, si cum malis operibus comparentur, ut dictum sit, *Hierem. 5. Circumite vias Hierusalem, & aspice, & considerate, & querite in plateis eius, an inueniatis virum facientem iudicium, & querentem fidem, & propitius ero ei.* Et multo luculentius, *Esa. 64. Facti sumus ut immundus omnes nos, & quasi pannus menstruatus uniuersa iustitia nostra. Et cecidimus quasi folium uniuersi, & iniquitates nostra quasi vetus abstulerunt nos.* Vbi quanta est sermo ad literam de Iudaeis, quorum omnes ceremonie, & iustitiae legales post passionem, & resurrectionem Christi eo potissimum tempore, quo lex Euangelica fuit promulgata, immunda factae sunt, & ipsi tanquam folia, & flores ex arboribus defluerunt, & emarcuerunt, & quasi arida folia, & quae quilibet a vento in omnia sola terrarum abrepti, dispersique sunt: possumus nihilominus illam sententiam, *Tanquam pannus menstruatus uniuersa iustitia nostra, ad vniuersos homines referre.* Est autem aduertendum pro eo, quod nos habemus, *Quasi pannus menstruatus, haberi in Hebraeo, Quasi vestimentum centonum, id est, totum ex centonibus confectum.* Cum enim vel ipsa bona opera factae sint imperfecta merito centonibus comparantur, ut nostra omnis sanctitas, quasi vestimentum quoddam vetus, & lacerum, multisque vnde quaque vilibus, & abiectis centonibus variatum esse videatur. *R. Abraham vertit, sicut vestimentum pradae, quod videlicet in prada capitur, aut a latrone per vim vendicatur, quod in ipso conflictu, & contentione diripi, & dilacerari necesse est.* Sic enim cum Demones tanquam insidiatos latrones nobis bona opera tanquam pallium de manibus conentur eripere: nimirum solent ea opera per eam vim, & conflictum dilacerari, ac diripi, hoc est, senioribus quibusdam nauis maculari, ut merito vestimenta pradae appellari possint.

Cum igitur tam multa sint peccata, quae passim ab hominibus suscipiuntur, non mirum videri debet, quod vel ipsa summa, & epitome libri memorialis, quae Deus habet, tanta apud Zachariam latitudinis longitudinisque apparuerit: & e contrario propter bonorum operum paucitatem paruum quiddam, & exiguum libellus ea omnia complecti possit. Atque haec nimirum est causa, cur hoc loco Ioannes, de extremo disserens iudicio narret multos libros apertos fuisse, & paulo post quendam alium libellum sibi ostensam, quilibet vitae dicebatur. *Vide, inquit,*

V.
Quam innumera sint hominum peccata.

Osee 4.
Psal. 39.
Quam pauca, & exigua bona opera.
Hier. 5. 1.
Esa. 64. 6.

Iudaei eorum ceremonia.

Sanctitas nostra vestimentum lacerum.
R. Abraham.

VR
Multos libros vidit Ioan. sed vnus tantum vita dignus.
cur.

morenos magnos, & pusillos stantes in conspectu throni, & libri aperti sunt, & alius liber aper-
tus est, qui est vita; & iudicati sunt mortui ex his, quia scripta erant in libro secundum opera
ipsorum. Quo enim quales alio mysterio ait Ioannes multos libros apertos fuisse,
& deinde vnum tantum librum apertum, qui liber vite dicebatur: nisi quia mul-
ti libri ad peccata, & reprobos, vnicus autem ille libellus ad bona opera, & præ-
destinatos spectabat: Cum enim innumera sint omnium peccata, multique re-
probi, multos oportet esse libros, in quibus describantur. Quia verò merita pau-
cissima sunt, si cum peccatis conferantur, & electi pauci numero si cum repro-
bis comparentur, vnus, si que perexiguus libellus iis omnibus notandis sufficit.

A R G V M E N T V M.

*Hoc, & sequenti capite comprehenditur septima, & postrema visio huius ope-
ris. De celestis illius ciuitatis Hierusalem forma, magnitudine, pulchritudine, opi-
bus differitur: incomparabilis que beatorum felicitas magnificentissimis verbis de-
scribitur.*

CAPVT VIGESIMVMPRIMVM. .

ET vidi cælum nouum, & terram nouam. Primū enim
cælum, & prima terra abiit: & mare iam non est. Et
ego Ioannes vidi sanctam ciuitatem Hierusalem nouā,
descendentem de cælo à Deo, paratam sicut sponsam
ornatam viro suo. Et audiui vocem magnam de thro-
no, dicentem: Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit
cum eis. Et ipsi populi eius erunt, & ipse Deus cum eis erit eorum
Deus: & absterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum, &
mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit
ultra, quæ prima abierunt. Et dixit, qui sedebat in throno: Ecce no-
ta facio omnia. Et dixit mihi: Scribe, quia hæc verba fidelissima sunt,
& vera. Et dixit mihi: Factū est. Ego sum A, & Ω initiū & finis. Ego
sitienti dabo de fonte aquæ viuæ gratis. Qui vicerit, possidebit hæc:
& ero illi Deus, & ille erit mihi filius. Timidis autē, & incredulis, &
execratis, & homicidis, & fornicatoribus, & veneficis, & idololatriis,
& omnibus mendacibus, pars illorū erit in stagno ardenti igne, &
sulphure, quod est mors secunda. Et venit vnus de septē Angelis
habentibus phialas plenas septē plagis nouissimis, & locutus est me-
cum, dicens: Veni, & ostendā tibi sponsam, vxorem Agni. Et sustulit
me in spiritu in montē magnum, & altum, & ostendit mihi ciuita-
tem sanctā Hierusalem, descendentem de cælo à Deo, habentem
claritatē Dei: & lumen eius simile lapidi pretioso tonquam lapidi
iaspidis,